

Noach Hoogtijdagen voor bijbelse symboliek

Oerbeeld tegen de zondvloed

Op het tij van klimaatstress en stijgende zeespiegels blijft het verhaal van de ark van Noach aan populariteit winnen.

Hidde Tangerman
BROEK OP LANGEDIJK

In 1992 heeft aannemer Johan Huibers een droom: hij ziet Nederland verdwijnen in een reusachtige overstroming, vergelijkbaar met een tsunami. De droom maakt veel indruk en inspireert hem tot het nabouwen van de ark van Noach. Dit jaar voltooide hij het karwei.

Zijn replica meet de helft van de bijbelse schaal en vaart als drijvend evangelisch museum door heel Nederland. Maar Huibers wil meer. Hij is al bezig met de voorbereidingen voor het bouwen van een tweede ark, ditmaal op ware grootte.

Deze week wordt een reusachtig ponton, 176 lang en 28 meter breed, uit Amerika overgebracht en aange-meerd in de haven van Sliedrecht. Het vormt de basis voor de nieuwe ark waaraan Huibers in maart 2008 begint te bouwen. Hij denkt zo'n drie jaar nodig te hebben.

'Ik kom net uit het bos om te kijken naar wat bomen. De mensen van Staatsbosbeheer moeten nog een prijsaanbieding maken, maar het zou leuk zijn als ze ook wat zouden kunnen sponsoren. Dat is voor hun ook goede reclame: een ark met FSC-keurmerk hout van Nederlandse bodem.'

Ook Greenpeace bouwde in mei van dit jaar een replica van de ark. Doel was zo een signaal afgeven aan de leiders van de G8-landen om daadkrachtiger op te treden tegen de klimaatveranderingen. De Engelse cineast en kunstenaar Peter Greenaway volgde, met een replica van de ark bovenop het dak van een oud fort in het Gelderse Asperen. Fort Asperen Ark: A Peter Greenaway Flood Warning luide de veelzeggende titel van de tentoonstelling. Zondvloed en ark zijn ook populair bij schrijvers en

film-makers. Afgelopen zomer ging in de VS de komedie *Evan Almighty* in première, waarin een politicus van God de opdracht krijgt de bijbelse ark na te bouwen om een dreigende overstroming het hoofd te bieden. In eigen land schreef Tonke Dragt dit jaar een prentenboekje over de ark van Noach. En Frank Westerman ontving een nominatie voor de AKO-literatuurprijs voor zijn boek *Ararat* over zijn beklimming van de berg waar de

'We putten uit de traditie waarmee we vertrouwd zijn: het christendom'

ark zou zijn geland. De recente referenties aan het bijbelverhaal schieten als paddestoelen uit de grond. Waar komt de fascinatie voor Noachs ark vandaan?

Corvan Halen, docent godsdienstpsychologie aan de Radboud Universiteit te Nijmegen, verklaart: 'Een van de grote angsten bij de opwarming van het klimaat is de stijgende zeespiegel, daar hebben we dus onze hedendaagse versie van de zondvloed. En zodra mensen in onzekerheid verkeren over hun bestaan grijpen ze vaak terug naar oude en herkenbare cultuursymbolen. Dat wordt in de psychologie *terror management* genoemd, ofwel angstbeheersing.'

Waarom dan juist bijbelse symbolen? Van Halen: 'Ook al zijn we een gesecculariseerde samenleving, als het gaat om herkenbare beelden zullen we toch blijven putten uit de traditie waarmee we het meest vertrouwd zijn. Het christendom dus. De hedendaagse kunst en literatuur kunnen niet die krachtige oerbeelden bieden waar mensen behoefte aan hebben.' De universitair docent constateert dat door de leegloop van de kerken de christelijke symbolen juist weer aan populariteit winnen. 'Een tijdje gele-

Beeld uit de film 'Evan Almighty', waarin een politicus van God opdracht krijgt de bijbelse ark na te bouwen.

De ark van Huibers meet de helft van de bijbelse schaal. CO DE KRUIJF/HH

den werden die christelijke beelden nog gezien als oubollig. Nu mensen ontkerkelijkt zijn en het gevecht met de gevestigde geloofstradities niet meer geleverd hoeft te worden, is de beladenheid eraf. De symbolen zijn weer salonfähig.'

Adjiedj Bakas is gespecialiseerd in het ontdekken van religieuze trends. Hij noemde de ark van Noach twee jaar geleden al in zijn boek *Megatrends Nederland*. 'Dat werd gezien als een van de grootste hits uit het boek. Je ziet dat die ark inderdaad terugkeert.'

Volgens Bakas zijn er meerdere verklaringen. 'In de eerste plaats zie je dat religie en spiritualiteit weer terugkeren in de samenleving. Ten tweede maken mensen zich ook zorgen over de natuur. In dat soort tijden grijpen ze terug op de natuurgodsdiensten van vroeger. En ten derde bestaat er een parallel tussen de tijd

van nu en de tijd van Noach. Je moet weten dat het verhaal van de zondvloed historisch gezien uit de laatste

'Het milieu is een religie geworden met Al Gore als de milieupaus'

ijstijd stamt, die 11.000 jaar geleden aanbrak na de opwarming van de aarde toentertijd. Negentig procent van al het leven werd uitgeroeid en maar tien procent bleef over. Nu zit-

ten we met vergelijkbare klimatologische omstandigheden, dus de ark duikt ook weer op.' Milieu en religie in een symbiose. Bakas: 'Het milieu zelf is een religie geworden met Al Gore als de milieupaus!'

'Natuurlijk is een aantal mensen bang voor de toekomst', aldus Bakas. 'Ik denk zelfs een groot aantal. Maar ja, angst heeft natuurlijk nooit echt geholpen, dus doe er wat mee. Anders kun je net zo goed meteen zelfmoord plegen en hopen dat je een keer reincarneert, haha.'

Heeft hij misschien suggesties? 'Een aantal mensen reageert heel hedonistisch, zo van ach we gaan toch naar de klote, dus we gaan feesten, zuipen en sluzen, maar je hebt ook mensen zoals Wubbo Ockels die allemaal leuke nieuwe dingen verzinnen, als een soort professor Barabas.'

Toch hoeven we ons volgens de bijbel geen zorgen te maken om een tweede zondvloed. In Genesis boek 9 belooft God immers dat er nooit meer een wereldwijde overstroming zal plaatsvinden. Dat af en toe een klein landje door het water zal worden weggevaagd, is volgens dat contract natuurlijk niet uitgesloten.

Johan Huibers: 'We hebben al wel een paar keer een plaatselijke zondvloed gehad, zoals de tsunامي en de overstroming in New Orleans. Misschien zijn wij nu aan de beurt.' ●

► Zie voor het replica-project van Johan Huijberts: www.arkvannoach.com

RECENSIE | DANS LICHT IN DE DUISTERNIS

Jojanneke van den Berge

Wie in deze donkere dagen wat extra licht kan gebruiken, bezoekt vooral *The Sleeping Beauty* van Het Nationale Ballet. Het met goud bedekte overvloedige decor, de glitters die met bakken uit de lucht komen zetten en de feeëriek kostuums van de dansers hebben direct effect. Het ballet van choreograaf Marius Petipa

en componist Pjotr Iljitsj Tsjajkovski – het tweede in hun drieluik waartoe ook *Het Zwanenmeer* en *De Notenkraker* behoren – geldt nog altijd als het kroonjuweel van het klassieke ballet-repertoire, mede dankzij de onover-troffen veelseindigheid ervan voor de dansers. Het Nationale Ballet brengt de choreografie in de versie van Engelsman Sir Peter Wright uit 1981. Voor menig kenner geldt deze variant nog altijd als de mooiste Beauty aller tijden, en het laat het kunnen van het nationale ballet prachtig tot zijn recht komen. Mede dankzij de vele solo's. Reken op veel spectaculaire en virtueuze choreografieën en sprongencom-

binaties, een betoverende goede fee en Aurora, en een gemakkelijke stoet sprookjesfiguren. Alleen de blauwe vogel had wat beter moeten reppen. Gaan.

www.het-nationale-ballet.nl

Aurora en de prins. ANGELA STERLING

Liever sámen een witte kerst?

Op zoek naar een dreamdate?

► Lymic.nl heeft duizenden singles die open staan voor bijvoorbeeld... samen kerst vieren. Schrijf je nu gratis in bij de enige datingsite waar je online kunt speeddaten.

lymic.nl

Online speeddating & events, for singles & friends

Veiling Oscar mislukt (1)

De Oscar die Orson Welles in 1941 won voor het filmscenario van *Citizen Kane* is niet verkocht op een veiling.

Veiling Oscar mislukt (2)

Van tevoren werd verwacht dat er in New York een slordige 820 duizend euro zou worden geboden voor het beeldje.